

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SAJUNGOS

TREMTINYS

2003 m. lapkričio 20 d. Nr. 47 (576)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Juozo Vitkaus inžinerijos batalionas

Per metus būna daug švenčių, kuriose dalyvauja ir kariškiai. Tačiau lapkričio 23-ioji – Lietuvos karių diena – ypatinga tuo, kad visuomenė prisimena iškilių Lietuvos kariškių pavardes, labiau domisi dabartiniu jų gyvenimu.

Ypatingą vietą Lietuvos kariuomenės gyvenime užima Atskirasis inžinerijos batalionas, įkurtas 1995 m. rugpjūčio 15 d. 1999 m. Lietuvos krašto apsaugos ministro įsakymu jam buvo suteiktas Nepriklausomybės kovų dalyvio, Pietų Lietuvos partizanų vado, karo inžinieriaus, Vyčio kryžiaus kavaleriaus plk. Juozo Vitkaus-Kazimieraičio vardas. Inžinerijos batalionas yra Kaune.

Ką žinome apie karo inžinierių pulkininką Juozą Vitkų-Kazimieraitį?

Gimė 1901 12 10 Skuodo r. Ketūnų k. ūkininko ir knygnešio šeimoje. Nuo jaunumės Juozas Vitkus puoselėjo svajonę tapti kariškiu. 1920 m. lapkričio mėn., mokydamsis Telšių gimnazijos 6-ojoje klasėje, savanoriu įstojo į Kauno karo mokyklą. 1921 m. jaunas karininkas buvo paskirtas į veikiančios armijos 4-ąjį karaliaus Mindaugo pėstininkų pulką, gynusį Širvintų-Giedraičių barą. 1924-1926 m. mokėsi Kauno aukštesniuose karo technikos kursuose, vėliau – Belgijoje, Briuselio karo vadovybės inžinerijos mokykloje.

Grižęs į Lietuvą tarnavo

(keliamoji 6 psl.)

Inžinerijos kuopa

Soeikiname

Visus, budinčius Lietuvos sargyboje, Lietuvos kariuomenės įkūrimo 85 metų jubiliejaus proga.

Tvirčiau laikykite ginklą savo rankose jausdami atsakomybę už Lietuvos laisvę.

LLKS Kęstučio apyg. taryba
LPKTS Jurbarko sk. taryba

LPKTS valdybos pareiškimas

Dėl prezidento ir jo komandos sukeltos krizės

Jau dvi savaitės, kai prezidentą, jo ištikimiausius patarėjus ir partiečius krečia "pusiaujo karštligė" dėl VSD direktoriaus M.Laurinkaus paviešintų draugysčių ir ryšių su nusikalstama veikla įtariamais asmenimis ir organizacijomis, kurie rėmė pinigais ir režisavo R.Pakso rinkimų kampaniją, suformavo prezidento patarėjų komandą iš "reikalingų" ir "savų" žmonių.

Skandalas įsiplieskė tada, kai atėjo laikas atsilyginti už "paslaugas". Čia tikėtų kelios liaudies patarlės: "Už dyką ir arklys arklio nekaso" arba "Kas moka pinigus, tas ir muziką užsako". Muzikantai lyg ir savi, vietiniai, šokėjai – taip pat. Bet melodija sklinda iš metropolijos, iš Rusijos. Ne visi šokėjai suvokia, kad šoka ne lietuvišką suktinį, o rusišką kazoką.

Nieko verti tušti prezidento patikinimai, kad jo sprendimams niekas įtakos nedaro, kad jis esą neklauso savo "ištikimųjų" patarėjų ir "altruistiškų" rėmėjų. Kam tada jie reikalingi? Gal tik tam, kad "antpečius" nešiotų ir dideles algas gautų bei savo asmeni-

nius reikaliukus tvarkytų? O tai reiškia piktnaudžiavimą tarnyba.

Suprantame, kad kilęs triukšmas yra gilesnių ir platesnių procesų pasekmė. Jis išplaukia iš V.Putino doktrinos, raginančios stiprinti ir spartinti Rusijos interesų įgyvendinimą kaimyninėse šalyse. Ne veltui R.Pakso rinkimų kampanijos pagrindinių rėmėjų ir režisierių pavardės rusiškos. Jo patarėjų proteguotų asmenų į tarnybas KAM ir VRM sistemose – taip pat. Rusijos viešųjų ryšių bendrovė "Almax" yra įtariama ryšiais su slaptosiomis tarnybomis. Rusijos slaptosios tarnybos, pasitelkusios kriminalines struktūras, siekia grąžinti Baltijos šalis į NVS erdvę. Panašu, kad Lietuvos prezidentas yra patekęs į šio tandemio tinklus. Šašoninagai ar ne, pasitikėjimo jis vienodai nevertas. Teisūs manantys, kad prezidentas nupirktas.

Populiarias Lietuvos partijas remia J.Borisovas, I.Paleičikas, V.Uspaskichas. Nesunku suprasti, kad ne savo pinigais, o GRU ir FSB.

(keliamoji 2 psl.)

Lietuvos žemės savininkų sąjungos
Vilniaus sk. pirmininkas Rimantas LIAKAS

Pinigais ar akcijomis?

Seimas išgirdo mūsų prašymus ir Nuosavybės teisių atkūrimo įstatymo 21 straipsnį 2003 10 14 papildė nauja 4 dalimi. Šioje dalyje nurodyta, kad pilietis iki 2004 m. liepos 1 d. gali pakeisti pareikštą valią, kad jam už valstybės išperkama turtą būtų atlyginta pinigais, ir prašyti už išperkama turtą atlyginti vertybiniais popieriais (t.y. akcijomis). Jeigu sprendimas priimtas, bet nepradėtas vykdyti, piliečio prašymu sprendimą priėmusios institucijos jį pakeičia administracine tvarka, o jei sprendimas pradėtas vykdyti, jis gali būti panaikinamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Prašymus dėl priimtų sprendimų pakeitimo ir panaikinimo piliečiai turi pateikti iki 2004 07 01.

"Tremtiniyje" jau rašiau, kad, pagal atlyginimo akcijomis pirmojo etapo, pasibaigusio 2003 06 30, rezultatus, visi piliečiai, pasirinkę šį kompensavimo būdą, laimėjo. Atskiri piliečiai, pardavę savo akcijas vertybinių popierių biržoje, priklausomai nuo pardavimo laiko ir akcijų rūšies, gavo nuo 20 iki 60 procentų daugiau pinigų, negu

jie būtų iki 2007-2011 metų gavę atlyginant pinigais.

Antrojo etapo prašymų su sprendimais priėmimo terminas Valstybės turto fonde baigėsi š.m. rugsėjo 30 d. Norint dalyvauti trečiajame atlyginimo vertybiniais popieriais etape, prašymus su priimtais sprendimais Valstybės turto fondui reikės paduoti iki 2004 03 30.

Kadangi piliečiai, pagal papildytą įstatymą, atlyginimo vertybiniais popieriais būdą galės rinktis iki 2004 07 01, vadinasi, netolimoje ateityje bus paskelbtas ir ketvirtasis atlyginimo akcijomis etapas.

Galima prognozuoti, jog piliečiai, kurie pasirinko atlyginimo už nusavintą turtą akcijomis būdą, antrojo etapo rezultatais taip pat bus patenkinti. Jiems viena "Lietuvos telekomo" akcija bus parduota už 1,4 lito, Rytų skirstomųjų tinklų – už 1,25 lito ir Vakarų skirstomųjų tinklų – už 1,2 lito. O 2003 11 05 šių akcijų rinkos vertė vertybinių popierių biržoje buvo didesnė, atitinkamai – 1,47, 1,51 ir 1,27 lito.

(keliamoji 2 psl.)

Aktualijos

■ Prezidentūros skandalą tirianti parlamentinė komisija kitą savaitę ketina skelbti išvadas, ar prezidentūrai darė įtakos abejotinos reputacijos asmenys ir užsienio struktūros.

■ LR prezidentas R.Paksas su lydinčia delegacija antradienį po pietų išvyko į Iraką – aplankyti tarnaujančių Lietuvos karių.

■ Socialistai pasiūlė netikėtą išsigelbėjimo būdą skandalo krečiamam prezidentui Rolandui Paksui – legalizuoti Lietuvoje įstatymu uždraustą Komunistų partiją.

■ Tėvynės sąjungos – konservatorių frakcijos Seime narys Jurgis Razma užregistravo Baudžiamojo kodekso pataisą, reglamentuojančią baudas už sunkias pasekmes sukeliančią dezinformaciją.

■ Prezidentas Rolandas Paksas antradienį įteikė skiriamuosius raštus naujam Lietuvos ambasadoriui Kazachstane, buvusiam bankininkui Romualdui Visokavičiui.

■ Seime priimtas Valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymas, kuris numato, kad dalis šalies gyventojų nuo kitų metų liepos 1-osios pensijas galės pradėti gauti nesulaukę pensinio amžiaus.

■ Antradienį Tbilisyje, aikštėje priešais parlamentą, susirinko daugiau kaip 10 tūkst. žmonių išreikšti paramos šalies konstitucinei santvarkai.

■ Europos Sąjunga ragina Izraelį nutraukti "saugumo sienos" statybą Vakarų Krante.

■ ES šalių užsienio reikalų ministrai griežtai kritikavo Italijos poziciją dėl Rusijos politikos, parodytą neseniai vykusiame ES ir Rusijos aukščiausio lygio susitikime.

■ JAV prezidentas Dž.Bušas antradienį su valstybinio vizitu atvyko į Didžiąją Britaniją, kurios sostinė dėl teroro išpuolių grėsmės paversta sunkiai įveikiama tvirtove.

■ JAV valstybės sekretorius Kolinas Pauelas antradienį atvyko į Briuselį dalyvauti derybose su ES ministrais. Derybose daugiausia dėmesio turėtų būti skirta klausimams dėl Irako ir Irano.

Pinigais ar akcijomis?

(atkelta iš 1 psl.)

Valstybės turto fondas mus informavo, kad ir antrajame etape palyginti nedaug piliečių pasirinko kompensavimą akcijomis. Pirmajame etape piliečiams akcijų buvo perleista maždaug už 30 mln. litų, o antrajame etape perleistų akcijų vertė gali siekti apie 40 mln. litų. Trečiajam etapui dar lieka apie 100 mln. vertės "Telekomo" ir Vakarų skirstomųjų tinklų akcijų. Rytų skirstomųjų tinklų akcijos jau pasibaigė.

Ankstesniame straipsnyje pradiniam savininkams, kurie dar neapsprendę arba kuriems atgauti žemę natūra nebelieka vilties, rekomendavau rinktis atlyginimo akcijomis būdą. Dabar esu atsargesnis dėl dviejų priežasčių. Pirmą: Konstitucinis Teismas greit nagrinės bylą ir priims nutarimą, ar piniginių kompensacijų mokėjimo terminų nukėlinėjimas ir kasmet lygiomis dalimis nemokėjimas nepažeidžia teisėtų piliečių lūkesčių ir neprieštaruja Konstitucijos

23 ir 29 straipsniams. Priėmus palankų mums nutarimą, būsime užtikrinti, kad valstybė priimtus išpareigojimus turės vykdyti galiojusią įstatymų tvarka ir sąlygomis ir jų negalės ateiityje keisti. Antra: prieš keičiant atlyginimo pinigais sprendimą į atlyginimo akcijomis sprendimą, reikia atidžiai sekti akcijų kainos pokyčius biržoje ir galutinį sprendimą priimti tik iki etapo pabaigos likus maždaug dviem mėnesiams. Be to, galima rinktis atlyginimą akcijomis ir už dalį išperkamo turto.

O dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir užstatytas ar konkrečioms visuomenės poreikiams tenkinti reikalingas miesto žemes, kurių išpirkimas pinigais įstatyme nenumatytas, piliečiams rekomenduočiau rinktis atlyginimo akcijomis būdą, tačiau ir čia, priklausomai nuo konkrečios situacijos, reikėtų viską gerai pasverti. Jeigu kam dėl to kiltų klausimų, galite man skambinti telefonu: (8-613) 83703.

LPKTS valdybos pareiškimas

(atkelta iš 1 psl.)

Rusijai nesvarbu, kuri iš tų partijų bus valdžioje, vis tiek atstovaus ne Lietuvos, o Rusijos interesams. Reikalui esant, gali suvaidinti tų partijų priešpriešą. Štai dabar Borisovo partijos reitingai krenta, bet kaip ant mielių kyla Uspaskicho partija. Ar lietuviai savo proto jau neturi?

Po juodųjų technologijų paviešinimo R.Pakso populiarumas krito perpus. Dabar jį atvirai remia tik V.Šustauskas, J.Burba ir... A.Brazauskas bei keletas mokamų marginalų. Ir dėl to kaltas R.Pakso ir jo komandos elgesys.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS) remia politikų, visuomeninių organizacijų, žinomų mokslo, kultūros ir visuomenės vei-

kėjų nuomonę, kad R.Paksas turi prisiimti atsakomybę už savo komandos narių destruktivų darbą ir atsistatydinti. JAV prezidentas R.Niksonas ne pats statė "blakes" varžovų rinkimų štabe, bet atsistatydino, nes jautė praradęs piliečių pasitikėjimą.

LPKTS mano, kad Lietuvai reikalingas prezidentas, pripažįstantis krikščioniškosios moralės normas, tautos puoselėjamas vertybes, ne tylintis, neišsisukinėjantis nuo atsakymų į jam pateikiamus aiškius klausimus, turintis valstybės vadovo autoritetą ir garbės supratimą. Deja, R.Pakso ir jo patarėjų veikla labai skiriasi nuo gražių kalbų ir pažadų. Todėl raginame Rolandą Pakšą atsistatydinti iš LR prezidento pareigų.

Finansiškai paremkime Laisvės gynėjų labdaros ir paramos fondą "Pagaila"

"Tremtiniyje" Nr. 46 (575) išspausdintas LR labdaros ir paramos įstatymas, kuriame nurodoma, kad dirbantis žmogus iki 2 proc. sumokėto metinio pajamų mokesčio gali pervesti organizacijai, turinčiai teisę gauti paramą.

Pavyzdžiui, jeigu žmogaus mėnesinis atlyginimas yra 1000 Lt, tai apie 760 Lt jis gauna grynais, o 240 Lt pervedama mokesčių administratoriui. Per metus tai sudaro 2900 Lt. Iš šios sumos 2 proc. (58 Lt) dirbantis žmogus gali pervesti pasirinktai įstaigai. Jei to-

kių žmonių atsirastų daugiau, tai susidarytų nemaža suma paramai.

Kviečiame dirbančiuosius paremti Laisvės gynėjų labdaros ir paramos fondą "Pagaila". Įmonės kodas 9203524, ats. sąsk. Nr. 10002262791, "Hansa" bankas, banko kodas 73000.

Pasibaigus mokestiniam laikotarpiui reikia parašyti prašymą mokesčio administratoriui. Jeigu to nepadarysite, tos lėšos gali tecti ne Jūsų numatytai įstaigai, bet bus paskirtos kitur.

LPKTS valdyba

Atsisveikinant su buvusiu bendradarbiu

Po ilgos ir sunkios ligos mirė žinomas pedagogas, rašytojas, publicistas, meno žinovas ir kolekcionierius, ilgametis "Tremtinio" redaktorius **Romualdas Jurelionis**.

R.Jurelionis gimė 1927 m. sausio 17 d. Lazdijų r., Paveisieju kaime, ūkininkų šeimoje. 1945 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. 1946 m. NKVD buvo areštuotas, tačiau neįrodžius "kaltės" paleistas. Studijavo Medicinos institute, bet buvo iš jo pašalintas. Tęsė mokslus Vilniaus pedagoginiame institute – studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą.

Ilgą laiką dirbo pedagoginį darbą Kauno vidurinėse, Aukštesniojoje meno, neakivaizdinėje suaugusiųjų ir kitose mokyklose. Dirbdamas "Saulės" gimnazijoje perdavė akademinės žinias apeidamas oficialias mokymo programas, sugebėjo įdiegti mokiniais meilę Lietuvai, kalbai ir literatūrai. Vėliau dirbo Kauno švietimo skyriuje, buvo Marijampolės laikraščio "Sūduva" redaktorius, laikraščio "XXI amžius" skyriaus vedėjas. Būdamas savitiraščio "Tremtinys" redaktorius, R.Jurelionis sustiprino šį vieną iš nedaugelio patriotinių leidinių.

Nuo 1992 m. Romualdas Jurelionis – Lietuvos žurnalistų draugijos narys. Parašė ir išleido 7 knygas: "Devintasis ratas" (1998), "Damaso raudos" (1998), "Tėvo Gorijo skausmas" (1999), "Rūsties epizodai" (2000), "Sėdevrai šiandien"

(2001), "Klasikai šiandien" (2003) ir paskutinią, išleista 2003 10 31, "Žaidimai". Knyga "Damaso raudos", parašyta niūriausiais brežnevinės stagnacijos metais, buvo išleista tik 1998 m. Šis kūrinys, smerkiantis okupaciją, skatinantis pasiaukojimą ir principumą, visada bus aktualus, nors romano veiksmas vyksta Sirijoje prieš tūkstantį metų. Knygoje pa-

vaizduoti tie, kurie nesusitaikė su išdavyste, ieškojo būdų išsaugoti tautos kultūrą, jos savitumą. Toks visą gyvenimą buvo ir Romualdas Jurelionis.

Liko velionio dukros – Ramunė ir Rūta. Joms Tėvas, visada jautęs didelę meilę, įskiepijo ir meilę Tėvynei, kuri buvo jo viso gyvenimo rūpestis.

Ilsėkis ramybėje. Mes visada prisiminsime Tavo žodžius iš knygos "Sėdevrai šiandien":

*O ar dievų – tikrų ir netikrų –
Neturim prisisteigę tiek ir tiek?
Gerų, taikių, galingų ir dosnių?
Šlykščių, gašlių ir savanaudžių?
Ar ne kasdien jiems mokame daugiau,
Nei jie verti? Ar ne kasdien
Juos keičiame – dinarą į grašius?
Iškeičiame, ką turime brangaus,
Į niekniekius, į papuošalus netikrus.
Iššvaistom savo auksą kaip metus
Ir vaikštom – elgetos –
patenkinti, linksmi...*

"Tremtinio" redakcija

Užjaučiame

Dėl buvusio "Tremtinio" redaktoriaus **Romualdo JURELIONIO** mirties nuoširdžiai užjaučiame dukras Rūtą ir Ramunę su šeimomis.

**"Tremtinio" redakcija
LPKTS valdyba ir taryba**

Dėl vieningo veikimo

LPKTB tarybos kreipimasis į pasipriešinimo okupacijoms dalyvių, buv. politinių kalinių ir tremtinių visuomenines organizacijas

Mūsų – pasipriešinimo okupacijoms dalyvių ir okupacinių režimų persekiotų asmenų – būrys vis mažėja, mums vis labiau reikalingas susiklausymas ir tarpusavio parama. Mūsų Tėvynės likimo pavojingi posūkiai reikalauja ypatingo dėmesio ir vienybės.

Prasidėjęs dešiniųjų politinių partijų vienijimosi procesas taip pat kelia klausimą dėl visų mūsų visuomeninių organizacijų bendro ir vieningo veikimo.

LPKTB ne kartą kėlė šį bendro veikimo, susivienijimo klausimą. Tačiau realių atgarsių nesulaukė.

Bendrijos taryba dar kartą kreipiasi į visas pasipriešinimo okupacijoms dalyvių, politinių kalinių, tremtinių ir kitų nuo okupacinių režimų nukentėjusių asmenų visuomenines organizacijas ir kviečia paskirti savo atstovus į organizacinę grupę, kuri turėtų parengti naujos vieningos organizacijos įkūrimo ar organizacijų susivienijimo ir bendro veikimo projektą.

Jūsų pasiūlymų lauksime adresu: **Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija, Gedimino pr. 15, LT-2000 Vilnius**, arba telefonais: (8-5) 2396707 (A.Stasiškio), (8-5) 2664220 (V.Miliausko).

Ingrida VĖGELYTĖ

Ivykiai, komentarai

Žinios iš Seimo

Jau antrą savaitę Seime vyksta visuotinė švaros akcija – parlamentarų Laikinoji tyrimo komisija dėl galimų grėsmių Lietuvos nacionaliniam saugumui valo, mėžia, tvarko visus Lietuvos pakampus, pradėdant pasienyje esančiais Pagėgiais, Kelme, baigiant Vilniumi ir, žinoma, prezidentūra. Žurnalistai, jau, galima sakyti, stovyklaujantys prie šios komisijos durų, juokauja, kad Seime dabar galima priimti bet kokią įstatymą, pridaryti visokių eibių – niekas net nepastebės.

Dabar jau galima konstatuoti liūdną faktą, kad išgyvename valdymo krizę, mat Lietuva kaip ir nebeturi prezidento. Didesnė dalis politikų ir intelektualų nuo jo nusisuko, žmonės nebepasitiki, užsienio valstybės ragina atsakyti ir dvejoja, ar priimti oficialaus vizito. Nemaloniausia tai, kad negerbdamos susikompromitavusio R.Pakso užsienio valstybės iš tiesų rodo nepagarbą Lietuvai, mat R.Paksas – oficialus jos atstovas, simbolis. Gerai, kad esame parlamentinė, o ne prezidentinė respublika. Deja, paskutinės apklausos parodė, kad ši valdymo krizė, sukelta prezidento, skaudžiausiai palietė ir kitą mūsų demokratinės sistemos institutą – politines partijas. Nusivylę susikompromitavusia valdžia, žmonės dar labiau nebepasitiki partijomis. Va čia gali pradėti džiūgauti kitas Borisovo antrininkas, kaip ir šis, geidžiantis tapti Lietuvos premjeru – tai Viktoras Uspasichas. Pasirodo, jo naujai įsteigta Darbo (teisingiau darbdavių) partija Lietuvoje šiomis dienomis populiariausia! Atrodo, kad modernūs lietuviai nuo vienos meškos iškart bėga prie kitos. Rusiškos meškos glėbys jiems mieliausias!

Pats R.Paksas taip pat nelabai benori prezidento pareigų: užuot atėjęs į komisiją, skraido po pasaulį. Antradienį išsirengė į Iraką, po to nesukūbėdamas ketina lenkus aplankyti. Susidaro įspūdis, kad jis tiesiog vengia viešumo ir pasiaiškinimų Lietuvai.

Iš tiesų nežinia, ką šis neva drąsus lakūnas galėtų pasakyti po to, kai trečiadienį jo artimiausias bendražygis, vyriausiasis „košės virėjas“ Remigijus Ačas papasakojo Vilniaus banko žlugdymo istoriją „Respublikai“. R.Ačas žurnalistams teigė, kad R.Pakso rinkimų štabas nupirko apie 300 tūkst. „Vakaro žinių“ tiražą, kuriame buvo daug kandidato į prezidento postą R.Pakso reklamos, bet nežinoję apie straipsnį, kompromituojantį Vilniaus banką. Tai sužinoję, kai dar neišplatintas laikraštis buvo paimtas iš spaustuvių. R.Ačas teigė rodęs tik ką pagamintą leidinį būsimam prezidentui, kuris irgi „griebėsi už galvos“ ir suprato, kad Lietuvoje gali kilti finansinė griūtis, bet vis tiek nutarė jį platinti! Dabar jau nebesvarbu, kas ir kieno užsakymu parašė šį straipsnį. R.Paksas ir kompanija jį nupirko ir patys išplatino. Vadinas, privalo priimti atsakomybę. O Vilniaus bankas teigia tąkart iš pradžių netekęs 500 mln. Lt indėlių.

Man, kaip Lietuvos pilietei, kyla klausimas, kaip žmogus, pretenduojantis į aukščiausią valstybės parei-

gūno postą, taip pat į vyriausiojo kariuomenės vado pareigas, gali kenkti visai Lietuvai, tenkindamas savo siaurus asmeninius interesus.

Nuslūgus pirmoms emocijoms paaiškėjo, kad ne Lietuva ir ne jos politinė sistema išgyvena krizę: demokratinis šalies mechanizmas dirba puikiai, užtenka Lietuvai ištikimų politikų bei jų politinės valios sprendimams priimti. Demokratijos egzaminą pasaulio šalių bendruomenės akys mes taip pat išlaikysim. Jau mažai abejojančių, kad R.Paksui bus iškelta apkalta.

Didžiausia Lietuvos bėda ta, kad šalia turi didelę, žiaurią ir nepasotinamą kaimynę Rusiją. Lietuva visuomet buvo kryžkelėje, o dabar, po oficialių pakvietimų į NATO ir ES, tapome pafrontės valstybe. Vyksta karas. Tarp Rytų ir Vakarų, tarp vienos kultūros ir kitos, tarp Gėrio ir Blogio. Tad lietuviai privalo būti budrūs.

Žiniasklaida skelbia, kad kaimynę Rusiją, buvusios SSRS teisių ir įpročių perėmėją, valdo buvusi KGB. Ši slaptoji tarnyba valdė Lietuvoje okupacijos metais ir jos valdymo metodai žinomi.

Dar mažai kalbama, kad svetimos šalies slaptosios tarnybos ne tik sugalvojo užvaldyti šalies prezidentūrą ir kitas valstybės instancijas, kaip Pasienio apsaugos tarnybą, bet ir laisvų Lietuvos žmonių sąmonę. Ilgai varomos melo politikos padariniai baisūs. Žmonės ilgai nebemato tikrosios reiškinių prasmės, užmiršta tikruosius daiktų pavadinimus ir po kurio laiko didesnė dalis visai nesiekia sužinoti tikrosios tiesos. Todėl šiandien laikas kalbėti apie tuos pačius nusikaltėlius ir slaptųjų Rusijos tarnybų pinigus, kurie yra išleidžiami žiniasklaidai papirkti.

Niekam nebe paslaptis, kad kažkada Atgimimo šaukliu vadintas dienraštis, pastaruju metu labai daug padaręs, kad būtų sukompromituotas Valstybės saugumo departamento vadas M.Laurinkus, yra papirktas tų pačių jėgų, kurios buvo patogiai įsitaisiusios prezidentūroje. Deja, už minėtus pinigus Lietuvoje papirktas ne tik vienas dienraštis. O papirkus žiniasklaidą galima griebtis masinio žmonių mulkinimo.

Pasitelkus apsišaukėlių, pasivadinius aiškiaregiais, žiniuonimis, bei patyrusių psichoterapeutų, masių psichologijos ekspertų pagalbą, iš visų jėgų mūsų tautą mėginama paversti banda, kurią būtų labai lengva ir patogu valdyti. Jau per prezidento rinkimus buvo garsiai prabilta apie juodąsias technologijas. Mažai tesurasime žmonių, kurie žinotų, kad tai yra būdas žaidžiant žmonių sąmonę įteiginėti masėms sau naudingus dalykus.

Tikriausiai už tuos pačius prezidentūrą sotinusius nusikaltėlių pinigus sumokėta žiniasklaidai, kad būtų sužlugdytas Bažnyčios autoritetas. Žmones, prigąsdinus burtais ir atėmus sveiką nuovoką, be Bažnyčios autoriteto, tikrai galima paversti banda. Buvusiems politiniams kalininiams ir tremtiniams nebereikia aiškinti, kas to labiausiai norėtų.

Laukiama išvadų, bet skandalas tęsiasi

Laikinosios Seimo komisijos, tiriiančios prezidentūros skandalą, darbas artėja prie pabaigos. Jau po sekmadienio komisija pradės svarstyti klausimą dėl galutinių išvadų. Pasak komisijos pirmininko Aloyzo Sakalo, komisija surinko pakankamai dokumentų, išklaušė daug prezidento aplinkos žmonių pokalbių įrašų ir jų visiškai pakanka paskelbti išvadas. Tiesa, A.Sakalas pažymėjo, jog komisija nerekomenduos Seimui pradėti apkaltos proceso prezidentui. Tai nuspręs kitos Seimo institucijos. Tačiau komisijos narius tiesiog pribloškė išaiškėję dosniausio R.Pakso rinkimų kampanijos rėmėjo J.Borisovo užmojai. Jis vylėsi ne tik aukšto posto prezidentūroje, bet ir generolo antpečių, kelių ordinų, gal net premjero kėdės! Ir visa tai jam buvo pažadėta!

Aiškėja dar vienas dalykas. Pasirodo, J.Borisovas R.Pakso rinkimų kampanijai davė ne 1,2 mln. litų, o maždaug tris kartus daugiau. Be to, A.Sakalas patvirtino, kad prezidento R.Pakso rinkimų kampanijos rėmėjai ir organizatoriai prisidėjo prie dezinformacijos bulvariniame laikraštyje „Vakaro žinios“.

Tačiau svarbiausia, jog komisijai buvo pateikti dar keli anksčiau VSD neskelbti J.Borisovo ir paslaptingos Maskvos firmos „Almax“ darbuotojos A.Zatonskajos telefoninių pokalbių įrašai. Kad ši firma yra Rusijos specialiųjų tarnybų padalinys, niekas neabejoja netgi pačioje Rusijoje. Iš tų pokalbių visiškai aišku, kad ši ponija puikiai žinojo, kokia padėtis Lietuvoje ir apie R.Pakso finansinius išpareigojimus J.Borisovui. Taip pat komisija išklaušė R.Pakso pokalbių su dar vieno jo rėmėjo – firmos „Restako“ vadovu Algirdu Drakšu. Šis pokalbis buvo įrašytas jau po to, kai spalio mėnesį pradėjo aiškėti prezidentūros skandalas. Jame abu pašnekovai tariasi, kokios taktikos reikia laikytis Prokuratūrai pradėjus domėtis šiuo skandalu. Beje, klausytis A.Drakšo pokalbių telefonu buvo gauta teisėjo sankcija. O J.Borisovą ėmė ginti garsus advokatas Adomas Liutvinskis – tas pats, kurį anksčiau LDDP buvo pasamdžiusi ginti KGB šnipą A.Klimaitį („Kliugerį“). Dabar bandant išsikapstyti iš labai nemalonus situacijos griebiamasi naujo gelbėjimosi šiaudo. Juo pasirinktas Amerikos lietuvis Linas Kojelis, kuris buvo skubiai iškvieistas iš Amerikos ir, anot patarėjo G.Šurkaus, išaiškinti prezidentūrą krečiančio skandalo priežastis ir organizatorius. Beje, dabar daug kas užmiršo garsųjį L.Kojelio 1990 m. pavasario memorandumą, kuriame jis Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo paskelbimą vertina kaip politinę klaidą. Taigi iš esmės būsimasis, kaip teigiama, pre-

zidento administracijos vadovas mažai kuo skiriasi nuo buvusio Lietuvos komunistų draugo, net padaryto LDDP tarybos nariu, A.Klimaičio („Kliugerio“).

Į Irako smėlynus

Nepaisant Lietuvą drebinančio prezidentūros skandalo, prezidentas R.Paksas išskrido į Iraką – esą moraliai palaikyti ten tarnaujančių lietuvių taikdarių. O grįždamas iš Irako ketina sustoti Varšuvoje ir privačiai susitikti su Lenkijos prezidentu Aleksandru Kvasnievskiu. Tai ištis daugeliui politologų nesuprantamas dalykas. Kam atstovaus bei apie ką derės R.Paksas, sunku įsivaizduoti. Juk jį lydinčioje delegacijoje – nė vieno užsienio reikalų ministerijos atstovo, tik krašto apsaugos ministras L.Linkevičius, patarėjas gynybos klausimais Algirdas Norkus ir KAM atstovė spaudai R.Grumadaitė. Taigi Lietuvos karių lankymas Irake ir sustojimas Varšuvoje tėra bandymas bent kiek pagerinti visiškai pašlijusį autoritetą. Be to, tai visiškai nesuderinama su vis labiau ryškėjančiais naujais faktais apie prezidentūros ryšius su Rusijos nusikaltėliais ir, be abejo, su „didžiosios kaimynės“ specialiosiomis tarnybomis. Juk, jeigu tikėtume apklausų duomenimis, per 37 proc. Lietuvos gyventojų mano, jog prezidentūra atsidūrė Maskvos rankose.

Tiesa, valdančiosios partijos veikėjas, Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas tradiciškai neižvelgia Rusijos grėsmės Lietuvai. Anot G.Kirkilo, Maskva mus valdyti galėtų tikrai tuo atveju, jeigu paimtų į savo rankas ne tik prezidentūrą, bet ir visas valdžios šakas. Tačiau kas gi gali paneigti, kad Vyriausybėje, Seime nėra Maskvos žmonių? Pakanka tik pažvelgti į valdančiąją neokomunistų frakciją, pagaliau – patį premjerą. Jie nesėdi sudėję rankų. Tai ir vešiai A.Brazauskos išreikštas parlamentinės A.Sakalo komisijos darbo suniekinimas ir užkulisinis įtakingų socdemų veikėjų spaudimas A.Sakalo komisijai, kad ji savo galutinėse prezidentūros skandalo išvakarėse nepaskelbtų „pernelyg daug“ prezidentą kompromituojančios medžiagos. Kitaip tariant, numarinti skandalą galbūt sukeliant naują. Pavyzdžiui, vėl atkapstant „Williams“ bylos tyrimą. Tokiu būdu galima būtų vienu šūviu nušauti du zuikius: pamiršti R.Paksą, J.Borisovą, R.Ačą ir kompaniją, o ypač Rusijos saugumiečių įtaką, ir vėl visą kaltę, kaip jau įprasta, suversti Tėvynės sąjungai. Na, aišku, pirmiausia prof. V.Landsbergiui, kuris ir taip jau apkaltintas Sovietų sąjungos, kolchozų sugriovimu. Dabar net ir prezidento griuvimo atveju vėl bus galima apkaltinti V.Landsbergį, kad jis atvedė į politiką R.Paksą, o ne koks J.Borisovas ar Rusijos specialiosios tarnybos.

Jonas BALNIKAS

Dėl valstybės ir prezidento

LPKTB tarybos pareiškimas

Lietuviai praradę Nepriklausomybę visomis išgalėmis priešinosi okupantams. Partizaninis karas tęsėsi 10 metų. Dešimtys tūkstančių žuvo šiose kovose. Dešimteriojai daugiau patriotų sugrūdo į lagerius ir Sibiro tremtį. Toks mažos tautos pasipriešinimas yra pavyzdys visam pasauliui.

Kad ir kur būdami, lietuviai gerbė savo tradicijas ir papročius. Net priešai tai suprato ir vertino.

Atkūrus Nepriklausomybę KGB įpėdiniai keitė taktiką ir priemones: skatino nusikalstamų struktūrų veiklą, rėmė jų skverbimąsi į įvairius valdžios lygmenis.

Kai Lietuva pasiekė tokį tarptautinio pripažinimo lygį, kad narystės Europos Sąjungoje ir NATO klausimas iš esmės buvo išspręstas, priešiški Lietuvai jėgų vieši protestai stauga nutilo. Atrodė, kad susitaikė su neišvengiama realybe. Tačiau tai yra naivi išvada, nes čia paliesti fundamentalūs geopolitiniai interesai.

Mūsų gėdai ir nelaimėi, greitai rastas paprastas, efektyvus ir palyginti nebrangus būdas užvaldyti valstybę - prasiskverbti į aukščiausią valdžios struktūras.

Pirmoji auka Jūs - prezidentė Rolandai Paksai.

Asmuo, kalbantis kalėjimo banditelių žargonu, yra senas Jūsų draugas, partietis, su kuriuo Jūs geriate pergales šampaną, kartu sėdite suvažiuimuose. Asmuo, kalbantis ne apie valstybės sąrangą, ne apie politikos problemas, o apie elementarų sukčiavimą, kaip išlupti dividendus už Jums duotus pinigus. Paskelbtas šio asmens pokalbio įrašo fragmentas yra nenuginčijamas jo asmenybės sertifikatas.

Vien šios pažinties, vien šios, vienos ir nevišos, draugystės užtenka, kad Jūs nebegalėtumėte būti presiden-

tas. Juk Jūs esate nupirktas. Svarbiausia - nupirktu esate laikomas.

Tas pats asmuo atsisako Lietuvos pilietybės, nes jam reikia įsigyti Rusijos pilietybę. Tępdamas kelionas savaitėms jis išimties tvarka antrą kartą vėl gauna Lietuvos pilietybę. Taip jam patogiau teikti karinę techniką valstybėms, remiančioms tarptautinį terorizmą. Atrodo, kad ryškėja ir daugiau procedūros pažeidimų. Nesunku suprasti to asmens poelgį, kuriam manipuliacijos su Lietuvos pilietybe tėra įprastas sukčiavimo epizodas. Tačiau prezidentas...? Ar jam tas pats, kai tyčiojama iš jo šalies pilietybės? Ar jis vis dar nesupranta, kad su juo elgiamasi kaip su nupirktoju?

Per tą patį asmenį kitos valstybės organizacija, susijusi su slaptosiomis tos šalies tarnybomis, nurodo, kaip formuoti prezidento patarėjų korpusą. Ir Jūs vis dar įsivaizduojate esant prezidentas?

VSD prezidentūrai pateikta slapta informacija tarpininkaujant lengvo elgesio ponitūms aptarinėjama su suinteresuotomis verslo ir tarptautinėmis nusikaltėlių struktūromis. Ar tai jau išdavystės riba? Argi to neužtenka nebe būti prezidentu?

Rolando Pakso prezidentavimas prasidėjo apgailėtinais tualetinio popieriaus, aiškiaregystės anekdotais, užgožusiais netgi pagarba tėvams. Logiška tąsa atvedė į dabartinę dramatišką padėtį, keliančią tiesioginę grėsmę valstybės likimui. Šiandieną svarbiausia, kad situacija nevirstų nepataisoma tragedija.

Dabar ne laikas emocijoms ar ambicijoms. Partinėms, asmeninėms ar dar kitokioms.

Prezidento atsistatydinimas - vienintelė galimybė sutraukti pančius, į kuriuos jis yra įsipainiojęs.

Užsienyje

Maskvai - tik geriau

Po lapkričio 2-osios Gruzijos parlamento rinkimų, kurių rezultatų kategoriškai nepripažįsta opozicija, šalyje nesiliauja neramumai. Nerimsta protesto demonstracijos ir mitingai bei susirėmimai su policija. Opozicijos, de ja, nesugebančios susivienyti, reikalavimas vienas: prezidentas E.Ševardnadzė privalo nedelsiant atsistatydinti. Pats prezidentas jau kelintą kartą kreipėsi į tautiečius ragindamas liautis protestuoti ir neskandinti Gruzijos į dar didesnį ekonominį ir politinį chaosą. Pasak E.Ševardnadzės, kova dėl valdžios vyksta visiškai nepriimtinais metodais. Jis leido suprasti, kad jo kadencijai pasibaigus 2005 metais patys Gruzijos žmonės balsavimu nuspręš, kas bus kitas šalies prezidentas.

E.Ševardnadzė, kaip atrodo, visas savo išlikimo valdžioje viltis deda į Rusiją. Konkretiškai į Rusijos prezidentą V.Putiną, su kuriuo nuolat palaiko ryšį telefonu. Pats V.Putinas ir kiti Kremliaus pareigūnai palaiko E.Ševardnadzė ir žada jam paramą. Tiesa, išskyrus jėgos panaudojimą. Tai gi kol kas Maskva nemato geresnio žmogaus Gruzijoje už E.Ševardnadzė, nors ne kartą žodžiais reiškė nepasitenkinimą jo vykdoma politika,

ypač deklaruojamu suartėjimu su JAV. Tačiau dabar, kai faktiškai visa Gruzijos energetika atsidūrė Rusijos rankose, nebėra prasmės ieškoti "kabiliukų". Tiesa, pačioje Gruzijoje ir Maskvoje neslepia, kad Kremlius gali pasinaudoti neramumais Gruzijoje ir net paaukoti E.Ševardnadzė. Gruzijos spaudoje jau sumirgėjo antraštės: "Kuo blogiau Gruzijai, tuo geriau Rusijai". Pasirodė pranešimų ir apie galimą E.Ševardnadzės pabėgimą į Maskvą. Skelbiamas netgi to pabėgimo scenarijus.

Taip pat netylą kalbos, kad dabartinį prezidentą E.Ševardnadzė pakeis Adžarijos lyderis Aslanas Abašidzė. Jau dabar jo šalininkai skelbia šį veikėją vieninteliu Gruzijos gelbėtoju. Beje, A.Abašidzė yra iš sovietinės partinės nomenklatūros kompanijos, o Abašidzių klanas šeimininkavo Adžarijoje per visą sovietmetį.

Dabar daug kas Gruzijoje priklauso nuo Maskvos veiksmų. Vadina mieji imperijos atkūrimo šalininkai ragina netgi įvesti į Gruziją rusų kariuomenę. Tačiau net Kremliuje abejojama, ar tai išspręstą problemą. O įvedus rusų kariuomenę gali atsirasti nauja Čečėnija.

Jonas BALNIKAS

Vadovas visada atsakingas už savo komandą

Lietuvos valstybės istorijoje analogų neturintis "Paksogeito" skandalo tyrimas tebevyksta. Šis vyksmas reikalingas ir naudingas visiems: tiems, kurie laukdami mesijo, fiurerio ar gelbėtojo, žadančio negaišaujant ir visur "padaryti tvarką", naiviai patikėjo profesionaliai dirbusių populistų nupiešta regimybė, ir tiems, kurie suvokė demokratijos teikiamą galimybę piliečiams savo valstybėje tvarką pasidaryti patiems, tačiau pasinaudoti ja šį kartą nesugebėjo. Valstybės vadovo vaidmuo, be jokių abejonių, abiem atvejais išskirtinai svarbus. Kai kurie mūsų kaimynai jausdami, kad dar neatėjo palankus metas suteikti neprašytą "brolišką pagalbą" Lietuvai, tebepuoselėja viltį turėti Lietuvoje bent jau kišeninį prezidentą, kišeninę Vyriausybę ar kišeninį Seimą.

Garsūs rinkiminiai pažadai per pusmetį valstybėje "padaryti tvarką" ir abejoti neleidžiantys tvirtinimai "pradėti reformas", kurios kaipmat pagerins "skurdinamos liaudies" gyvenimą, buvo panašūs į mėginimus atnaujinti iš istorijos sąvartyno ištrauktus propagandinius tauškalus apie komunizmo rojus kūrimą. Beje, "permainų" planuotojai iš "artimojo užsienio" absoliučiai griežtai nutylėdavo, kad "rojus" buvo kuriamas smurtu ir prievarta, kurio iškaba nūdien - genocidas. Apie kokias permainas ir pastangas įveikti tų "permainų baimę" buvo kalbama?

Lietuva formavo savo vidaus ir užsienio politiką kaip nuoseklų ir aktyvų rengimąsi integruotis į Vakarų kolektyvines sistemas - NATO ir Europos Sąjungą. Reformos buvo pradėtos ir sėkmingai vykdomos. Lietuva pertvarkydama krašto apsaugos sistemą pirmavo tarp visų kandidačių į NATO. Namų darbai rengiantis į Europos Sąjungą buvo atliekami stropiai. Savaiame suprantama, kad tokia reikalų eiga negalėjo tenkinti imperines ambicijas tebepuoselėjančių kaimynų.

Prezidento rinkimų kampanijos atmosferoje nuolatos tvyrojo skaudų nerimą keliantis klausimas: nejaugi "tautos gelbėtojai" būgnydami apie savo neįvardytas "permainas" mėgins sustabdyti sėkmingai plėtojamas esminės svarbos tautai ir valstybei reformas. Istorinės patirties nepamiršusiems piliečiams buvo aišku, kad "artimasis užsienis" labai suinteresuotas kaip nors pakeisti jau įsibėgėjusias reformas. Vien šio esminio momento suvokimas rodė, kokia didžiulė grėsmė iškyla valstybės saugumui.

Spėjimai pasitvirtino su kaupu, o VSD neapvyklė. Laiku ir taikliai - nenuginčijamais faktais į dešimtuką! Štai ir regime dar prieš metus sunkiai nuspėjamą vaizdą. Prezidentas - valstybės vadovas, vyriausiasis kariuomenės vadas, moralinis tautos simbolis - apsuptas paties pasirinktos (?) komandos, kurios ryšiai su Rusijos mafija ir slaptosiomis tarnybomis kiekvieną dieną paryškinami

naujomis atskleidžiamomis aferomis.

Jei vienas iš prezidento komandos narių suklupty, galbūt tokį atvejį reikėtų priskirti atsitiktinumui. Tačiau šluojamas lauk visas pulkas patarėjų ir kitokių prielipų! Jie šaliname ne prezidento valia, o sukrečiančių faktų akivaizdoje, kai jau nieko neveikti ar klausytis demagogiškų paistalų apie "šamokslą prieš prezidentą" prilygtų valstybės išdavystei. Kaip paaiškinti tokį totalinį vyksmą? Ar prezidentas pats apsiriko, ar jam buvo įpiršti į komandą tie įtartinai reputacijos asmenys, iš pricipo jau nėra svarbu. Visada už komandą, jos profesionalumą, jos lojalumą valstybei atsako vadovas. Demokratinėje valstybėje kitaip ir būti negali. Be galo skaudu, kad tokia gėdinga istorija, nepriklausomai nuo jos baigtinio rezultato, atsitiko ne kokioje nors KGB įsteigtoje priedangos firmoje, o Respublikos šventovėje - prezidentūroje.

Ši nepasibaigusi istorija rodo, kad abejoti KGB ir jo mutacijų profesionalumu yra lemtinga klaida ne tik politikams, ne tik valstybės ar savivaldos pareigūnams, bet ir eiliniams piliečiams. Du tūkstančiai (pasak Kovo 11-osios Akto signataro A.Endriukaičio) likusių Lietuvoje sovietinio saugumo karininkų jaučiasi kaip meškos ausyje. Nedovanotina būtų naivu manyti, kad visi čekistai tapo šiaučiais, kriaučiais, verslininkais ar žemdirbiais. Skandalo tyrimas parodė, kad "artimojo užsienio" tarnybos atidžiai seka visus įvykius Lietuvoje kur kas nuodugniau (duok Dieve, apsirikti) negu mūsų politikai ir politologai. Beje, jie neretai ir gana sėkmingai planuoja tų įvykių kryptį.

Televizijos diktoriaus J.Šalkauskas kas rytą profesionaliai informuoja gyventojus apie periodikoje skelbiamas naujienas, niekada nepaminėdamas nei "Tremtinio", nei "XXI amžiaus", nei seniausio lietuvių kalba leidžiamo JAV dienraščio "Draugas" žinių. Tai ne diktoriaus kaltė. Tuo rūpinasi kitos tarnybos, ir nebūtinai mūsų. O Rytų centrų specialistai sklaido ne tik "Respubliką" ar "Lietuvos rytą". Jie išlukština ir "Tremtinį". Ir ne tik jį...

Gerumo prezumpcija, kuri Sąjūdžio bangos viršūnėje puikiai pasiteisino pereinant į atkurtos valstybės ir savivaldos santykių sritį, negali būti taikoma. Šiuo atveju turėtų dominuoti teisės normos. Ne šio straipsnio tikslas nagrinėti, kodėl sovietinės partinės, ūkinės nomenklatūros pilietinės teisės, sekant Vakarų pavyzdžiu, bent penkiolikai metų nebuvo apribotos. Prezidentūros skandalas šį prašautą pro šikšnelę momentą akivaizdžiai išryškina.

Viešas skandalo tyrimas patvirtina dar vieną labai svarbią tiesą - valstybės vadovas yra ir valstybės simbolis, kurio moralinis autoritetas yra nemažiau svarbus visai šaliai ir, žinoma, pasauliui negu galios, kurias prezidentui suteikia Konstitucija.

Edmundas
SIMANAITIS

Įamžintas partizanų vado atminimas

Dėl nuolatinių enkavėdistų operacijų "Sever" siautėjimų, išdavysčių bei suėmimų Vakarų sr. Kęstučio apygardoje gen. J.Žemaičiui-Vytautui tapo nesaugu. Todėl Vytautas norėjo 1951-1952 m. žiemą praleisti Pietų Lietuvos Tauro apygardoje. Tačiau dėl nelemtos klaidos vadui susitikti su Tauro apyg. vadu A.Jankausku-Demonu nepavyko. Grįždamas apsisusto Vaidoto rinkt. Mindaugo būrio vado J.Palubecko-Simo žeminėje, Šimkaičių miške, 46 kvartale, Jurbarko r. Ji vadavietei buvo netinkama – šlapioje vietoje, be jokio šildymo, be to, patalpa per ankšta trimis žmonėms. Tačiau anksti iškritus sniegui Vytautas buvo priverstas likti čia.

Nuo šalčio, drėgmės, nuolatinės nervinės įtampos nepasisekus planui 1951 12 08 J.Žemaičiui, išlipusiam pakvėpuoti tyru oru, pasidarė

dančius – sekdamas partizanų vadas vengė išeiti iš žeminės. Trūko maisto, nebuvo šviesos, neveikė radijas, nebuvo ryšio su apygardomis, sričių vadais. 1953 05 23 apsaugos vadas Simas išėjęs į susitikimą su Vaidoto rinkt. štabo ūkio dalies viršininku P.Narbutu-Rolandu (agentas, sl. Vaidila) buvo suimtas. Savaitę žeminėje tvyrojo nerimas, tačiau tikėjo Palubecko išterme, kad neišduos. Bet jis, gal paveiktas vaistų, gal patikėjęs saugumiečių pažadais, gal manydamas, kad jie pasitraukė į atsarginę žeminę, kaip ir buvo sutarę, atvedė čekistus prie vadavietės. Sumetę spec. granatas į vidų, dar gyvas aukas ištraukė kabliais.

Vadui prasidėjo Golgotos kelias. Net ir po susitikimo su MGB ministru L.P.Berija jis laikėsi išdidžiai, oriai iki pat paskutinės gyvenimo minu-

paminklas ir atstatyta žeminė. Laikas bėgo, žeminė nuko apsemta pelkės vandeniu. Aš, LLKS Kęstučio apyg. vadas Vladas Meškauskas, šią problemą iškėliau ir kreipiausi į įtakingų institucijų vadus. Tačiau sulaukėdavau neigiamo atsakymo – atseit tai bus tik lėšų švaistymas.

Sutikau bendraminčių: Jurbarko r. merą Aloyzą Zairį, Vakarų karinės apyg. vadą plk. ltn. Česlovą Slėgaitį. Taip pat atsirado remiančių mūsų idėją: Raseinių miškų ūkio direktorius Antanas Kilčauskas, AB "Jurmelsta" dir. Kęstutis Naujokas, vyr. inž. Antanas Endriukaitis, DLK Kęstučio MP bataliono vadas mjr. Voldemaras Rupšys. 2003 08 04 pradėjome žeminės perstatymo, "sarkofago" (kad vanduo nepatektų į vidų) įrengimo darbus. Statybos darbams pagal Urbanistikos sk. vyr. architektės Gražinos Gadliauskienės paruoštą projektą vadovavo DLK Kęstučio MPB statybos inžinierius Vidas Milkaitis. Talkino praktinėmis žiniomis LPKTS Jurbarko sk. pirm. Petras Gervylis, o organizaciniais klausimais – aš. Uždutis buvo įvykdyta 2003 10 24. Žeminės statyboje dalyvavo DLK Kęstučio MP bataliono kariai. Taip pat savo paslaugas teikė ir buvę tremtiniai Sigitas ir Jonas Pežereckai, politinis kalinys Zigmąs Bladžius, partizanas Vincas Vernickas bei Šimkaičių sen. Vincas Šilėnas iš Paulių k.

Prie atstatytos žeminės Šimkaičių miške. Pirmoje eilėje – DLK Kęstučio MP bataliono kariai. Antroje iš kairės – J.Pažereckas, V.Meškauskas, S.Pažereckas ir V.Šilėnas

bloga, aptemo akys ir jis su-smuko. Išsigandęs Simas ntempė jį į vidų, lakstė po kaimus ieškodamas vaistų, pagalbos, patarimų. Tik 1952 m. balandžio mėn. med. sesuo Marytė Žiliūtė-Eglutė, atvesta į žeminę, suteikė kvalifikuotą med. pagalbą. Generolas po metų vėl pradėjo eiti Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio prezidiumo pirmininko pareigas.

Paskutiniai ginkluotosios kovos - 1953-ieji metai buvo itin sunkūs. Čekistai iš agentų sužinoję, kad J.Žemaičio vadavietė yra Šimkaičių kr. teritorijoje, verbavo silpnesnius pažadėdami laisvę, gardesnę kašni. Nepasiduo-

tės 1954 11 26. "Jo, kaip kariškio, duota priesaika niekur ir niekada nebuvo sulaužyta", – taip apie J.Žemaitį sakė bendražygė Marytė Žiliūtė (mirė 1994 12 27).

Po šios tragedijos partizanų vado žeminė buvo palikta likimo valiai...

Atkūrus nepriklausomybę Lietuvos žmonės galėjo laisvai kalbėti, gyventi, laidoti didvyrius, statyti jiems paminklus. Vienam iš jų – vyriausiajam partizanų vadui gen. J.Žemaičiui-Vytautui – buvusio Veliunos pogr. organizacijos nario Alfonso Šulco iniciatyva Šimkaičių miške, 58 kvartale (buvo 46), 1995 11 26 buvo pastatytas

Buvo stengiamasi išlaikyti autentiškumą – matmenų, "baldu", medžiagų, orlaidžių. Siekiant pritaikyti lankymui buvo padaryta kai kurių pakeitimų. O panaudojus hidrotechninį betoną ir armatūrą galima net su tankais virš žeminės važiuoti – atlaikys. Beliko tik pašventinti. Tai bus padaryta 2004 03 14 J.Žemaičio-Vytauto 95-ųjų gimimo metinių proga. Taip pat reikia įrengti privažiavimą. Ši žeminė – dovana Lietuvos kariuomenės įkūrimo 85 metų jubiliejaus proga.

**LLKS Kęstučio apyg.
vadas
Vladas
MEŠKAUSKAS**

Tai yra politika

LPKTS programos dalyje "Mūsų bendrosios vertybės ir prioritetai" numatyta bendradarbiauti su kitų pokomunistinių valstybių buvusių politinių kalinių ir kitų represuotų asmenų organizacijomis, įvardyti komunistinio genocido organizatorius ir vykdytojus bei patraukti juos teisminei atsakomybėn ne-taikant senaties termino.

Šiuos mūsų tikslus atitinka Tarptautinės buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacijos (Inter Asso) veikla. Inter Asso turi SNO nevyriausybines organizacijos statusą. Jos XI Kongresas vyko spalio 7-8 dienomis Slovakijoje, Papierničkoje. Jame dalyvavo 13 valstybių: Bosnijos ir Hercogovinos, Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Kroatijos, Lietuvos, Latvijos, Vengrijos, Vokietijos, Rumunijos, Slovakijos, Ukrainos, atstovai. Pagal įstatus, dalyvavo po du asmenis iš kiekvienos valstybės narės.

Kongreso dalyviams buvo perskaityti Slovakijos Respublikos prezidento Rudolfo Šusterio sveikinimai. Slovakijos Respublikos nacionalinės tarybos pirmininkas Pavolas Grušovskis padarė pranešimą apie komunizmo nusikaltimus Slovakijoje.

Dalyvius nuoširdžiai sveikino Pezinoko meras ir Slovakijos politinių aukų konfederacijos vadovas šventikas p. Antonas Srholecas.

Pranešimą apie komunizmo, kaip idėjos ir kaip valdymo sistemos, nugalėjimą ir klausimus, susijusius su komunistinės santvarkos veikėjų santykiais, su demokratija, padarė prof. Manfredas Vilkė iš Berlyno. Pažymėjo, kad vidurinėsios kartos žmonės, gimę po Stalino mirties, mažai žino, kas vyko po 1944-1945 m. Matomas skirtumas tarp kartų: nesuprantama, kas atsitiko komunizmo aukoms, kodėl žmonės buvo naikinami. Tikslinga kiekvienoje šalyje ištirti komunizmo istoriją, nes Vakaruose nėra žinoma, kas vyko konkrečioje valstybėje. Reikia nušviesti, paviešinti ir pasmerkti panašiai, kaip buvo nušviestas ir pasmerktas hitlerizmas. Vokiečiai žino, kaip tai daryti. Tai uždavinys valstybėms.

Inter Asso Kongresas išklaušė prezidento Jurės Knezovičiaus iš Kroatijos pranešimą apie prezidiumo veiklą po X Kongreso. Kongreso dalyviai aptardami šį pranešimą dalijosi patarimais, kaip užmegzti ryšius su panašiomis nacionalinėmis organizacijomis (Rusija, Gruzija, Baltarusija ir kt.) ir dėl naujų narių priėmimo. Buvo pritarta nuomonei dėl p. S.Kovaliovo pakvietimo į kitus Inter Asso Kongresus.

2004 m. Ukrainoje vyks prezidento rinkimai. Atsižvelgiant į tai buvo nutarta, kad XII Kongresas bus surengtas Kijeve. Aptariant šį klausimą pasisakė Estijos atstovas Martas Niklus, kuris pasiūlė kitais metais surengti Kongresą Estijoje, nes prieš išvykdamas jis buvo susitkęs su Estijos teisingumo ministru, kuris, kaip sakoma, neturi praeities šleifo ir labai palaiko represuotų žmonių iniciatyvas. Jis pakvietė kitais metais surengti Kongresą Estijoje ir pažadėjo finansinę paramą. Kada mes sulauksime to Lietuvoje?

Kongreso dalyviai teigiamai įvertino Inter Asso prezidiumo veiklą. Kongresas išklaušė delegatų, atstovaujančių nacionalinėms Inter Asso narėms, pranešimus apie jų veiklą per ataskaitinį laikotarpį. Be abejo, visi pranešimai pasižymėjo savitumu ir jose iškeltų problemų bei pasiūlymų įvairumu. Kongreso dalyviai vienbalsiai nutarė, kad komunizmas turi būti pasmerktas tarptautiniu mastu visame pasaulyje. Inter Asso prezidiumas sieks per tarptautines institucijas, kad birželio 17 d. būtų paskelbta kaip Tarptautinė pasipriešinimo komunizmui diena. Be abejonės, šis uždavinys yra sunkus ir reikės daug pastangų.

XI Kongresas priėmė rezoliuciją ir numatė būtinybę ginti buvusių represuotųjų interesus atlyginant patirtus nuostolius. Ypatingas dėmesys bus skiriamas šalims, kuriose nepriimti reabilitacijos įstatymai. Bus keliama reikalavimai Rusijai dėl kompensacinių išmokų (Vokietijos ir Austrijos pavyzdžiu) buvusiems represuotiems už priverstinį darbą jos teritorijoje.

Nagrinėjant pasipriešinimo totalitariniams režimams ir komunistinėms sistemoms temas spalio pabaigoje buvo surengtas mokslo darbuotojų seminaras Rygoje. Jį organizavo Austrijos Liudviko Boltzmano karo pasekmių tyrimo institutas, Latvijos okupacijos muziejus ir Rygos universitetas. Įvairių programų įgyvendinimui Europos Sąjunga skiria dideles lėšas. Tyrimai turėtų apimti visų represuotųjų duomenų bankų sudarymą, partizaninių nušvietimą Europos mastu, nacionalizaciją Baltijos šalyse, Baltarusijoje, Ukrainoje, archyvinų duomenų paviešinimą. Turėtų būti paskelbtas komunistinių lagerių, jų ap rūpinimo, buitės tarptautinis mokslinis įvertinimas. Tai veda ir prie tarptautinio komunizmo įvertinimo.

LPKTS valdybos nariai
**dr. Vanda BRIEDIENĖ
ir Petras MUSTEIKIS**

Juozo Vitkaus inžinerijos batalionas

(atkelta iš 1 psl.)

Grįžęs į Lietuvą tarnavo Kauno inžinerijos bataliono technikos viršininku, buvo aktyvus karinės spaudos korespondentas.

Prasidėjęs Antrajam pasauliniam karui pasitraukė iš kariuomenės. Nacių okupacijos metais Vilniuje subūrė karinę pagrindinę "Kęstučio" antinacinę ir antikomunistinę organizaciją. Antrosios bolševikų okupacijos metais aktyviai dalyvavo partizaninėje veikloje ir tapo Pietų Lietuvos partizanų vadu. 1946 m. balandžio 23 d. Pietų Lietuvoje įvykusiame partizanų vadų suvažiavime pasirašytoje deklaracijoje skelbė partizaninės kovos tikslą: nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimą bei valdymo būdą. 1946 m. liepos 2 d. Žaliamiškyje, netoli Liškiaivos, įvykusiuose susirėmimuose tarp partizanų ir bolševikų kariuomenės, J. Vitkus-Kazimieraitis žuvo. 1947 m. Dainavos apyg. partizanų vadų nutarimu Merkio partizanų rinktinė buvo pavadinta Kazimieraičio vardu.

Už ypatingus nuopelnus 1949 m. vasario 16 d. LLKS prezidiumo sprendimu J. Vitkui-Kazimieraičiui po mirties suteiktas Laisvės kovotojo karžygio vardas ir I laipsnio Laisvės kovų kryžius (su kardais), 1997 m.

LR prezidentas tai patvirtino suteikdamas Vyčio kryžiaus I laipsnio ordiną, 1998 m. suteiktas pulkininko laipsnis (po mirties).

Šiandieninis Atskirasis inžinerijos batalionas, suformuotas iš įvairių LR kariuomenės padalinių, palaiko glaudžius ryšius su Vakarų Europos, JAV kariuomenių karo inžinerijos daliniais. Kariškiai iš Lietuvos dalyvavo išvykose ir mokymuose Danijoje, Švedijoje, Estijoje, Islandijoje.

Pagrindinė šio bataliono veikla taikos metu yra karių, padalinių ir štabo kovinis rengimas. Kovinio rengimo tikslas – ugdyti karių meilę Tėvynei, dvasinę stiprybę, drąsą, išmokyti juos valdyti kovos techniką ir ginklus, tobulinti kovinę parengtį, paruošti padalinius vykdyti kovines užduotis ginant LR teritoriją ir jos nepriklausomybę. Glaudūs ryšiai J. Vitkaus inžinerijos batalioną sieja su Kauno miesto visuomene, ypač jaunimu. Kovinių užduočių pratybose šio bataliono kariai demonstruoja gerus kovinės technikos valdymo įgūdžius. Drąsūs jaunieji kariai tęsia garbingo Lietuvos partizano Juozo Vitkaus-Kazimieraičio pradėtus ir neįgyvendintus užmojus.

Parengė Asta ŠAUKĖNAITĖ

1956-ųjų įvykiai Kauno kapinėse

Jau praėjo 48 m., kai Kaune buvo išvaikyta pirmoji antisovietinė demonstracija, kurioje ir aš dalyvavau. Dėl to buvau pašalintas iš Kauno politechnikos instituto ir išvartas iš Kauno.

Per 1956-ųjų Vėlinės pasiėmęs keletą gėlyčių ir žvakučių nuėjau į kapines prie Vytauto prospekto. Pirmiausia uždegiau žvakučią ir padėjau gėlių prie kryžiaus žuvusiems savanoriams. Paskui paprasčiau susirinkusiųjų pasimelsti už karius, paaukojusius savo gyvybę už Lietuvos laisvę. Vengrijos įvykių paveiktas šūktelėjau keletą kartų: "Rusai, lauk iš Lietuvos!", "Tegyvuoją nepriklausoma Lietuva!" Po to lėtai per kapines nuėjau prie žuvusių lakūnų kapų, prie S. Dariaus ir S. Girėno mauzoliejaus taip pat uždegiau porą žvakučių ir padėjau likusias gėles.

Bevaikščiodamas tarp žmonių pastebėjau Vytauto prospekte didelį būrį žmonių ir milicininkų, kurie ginčijosi ir stumdėsi. Nuėjau ir aš pažiūrėti, bet pamatęs atvažiuojančius kareivius su ginklais perėjau į kitą gatvės pusę ir nuėjau namo, nes triukšmas didėjo. Nujaučiau, kad gali baigtis negerai.

Praėjus savaitei ar dviem mane iškviatė į miliciją, pareikalavo paso ir liepė per 24 val. išvykti iš Kauno. Institute man pranešė, kad negali būti

neregistruotų studentų.

Kreipiausi į Kauno vykdomojo komiteto pirmininką, bet viskas buvo veltui. Pavasarį nuvažiavau į Maskvos CK, kad leistų gyventi ir mokytis Kaune, nes aš – be kojos, be specialybės – kaime negaliu gyventi ir užsidirbti pragyvenimui. Leido laikinai prisiregistruoti ir gyventi Kaune.

Grįžęs vėl išlaikiau stojamuosius egzaminus į KPI, bet į institutą manęs nepriėmė. Kažkas pasakė, kad Kauno politechnikume – geras direktorius Bielinis. Jam viską papasakojau. Nors ir pavėluotai, jis mane priėmė į politechnikumą remdamasis stojamųjų egzaminų į KPI pažyma. Po metų jis turėjo mane išbraukti iš studentų sąrašų, nes milicija nepratęsė registracijos. Direktorius man pasakė, kad paskaitas galiu lankyti, bet negausiu stipendijos. Apsidžiaugiau. Direktorius prižadėjo susitvarkius registracijos dokumentus priimti atgal į technikumą. Maždaug po pusmečio KGB peržiūrėjo mano bylą ir visą Šakių gimnazistų grupę reabilitavo. Nepaisant to, kad 1958 m. buvau reabilituotas, visą laiką buvau KGB akiratyje.

Tai štai kokia buvo "Tarybų" Lietuvoje laisvė ir lygybė!

Vytautas
KLUONIUS

Pagerbtas jauniausias kovotojas

Amžinai jaunas liks už Tėvynės laisvę žuvęs aštuoniolikmetis partizanas Vytautas Astrauskas-Linksmutis. Kaip mena buvusi klasės draugė Irena Jogelienė, Vytukas buvo visada linksmas, kupinas gyvenimo džiaugsmo – tai buvo geroji klasės siela, sugebėdavusi praskaidrinti niūrias to laikotarpio nuotaikas.

Tarp 1948 m. tremiamųjų – ir Vytauto šeima. Vytautas tremties išvengė – pabėgo. Tapo partizanu, tačiau neilgas buvo jo kovos kelias. Dar tą patį rudenį Tujainių kaimo prieigose užgeso Linksmučio gyvybė.

Šiandien Tujainių kaime, Vytauto žūties vietoje, stovi akmeninis kryžius. Tai Tito Žymančiaus suprojektuotas ir padirbtas paminklas jauniausiam mūsų krašto partizanui. Jis prieš metus pastatytas buvusio

ka, pasodinome gėlių. Paminklo autorius Titas Žymančius, padedamas Jono Elvikio, Petro Briedžio, aplink paminklą padarė tvorą. Paminklą pašventino Kaltinėnų parapijos klebonas Petras Linkevičius. Į iškilmes susirinko artimieji, seserys, kaimynai. Atvyko kraštiečiai – kaltinėniškis Pranas Ivanauskas, buvęs politinis kalinys, finansiskai remiantis partizanų atminimo įamžinimą. Dalyvavo rajono administracijos dir. Z. Lazdauskienė. Ji kalbėjo, jog būtina įamžinti skaudžią mūsų tautos praeitį, kad būsimosios kartos galėtų iš jos semtis stiprybės.

Apie Vytauto-Linksmučio mokyklos metus papasakojo jo klasės draugė, buv. politinės kalinės Irenos Jogelienės dukra Dalia. Buvęs politinis kalinys Petras Ivanauskas prisiminė skaudžius laikus, kuriuos teko išgyventi Vytauto

Paminklo V. Astrauskui-Linksmučiiui šventinimo iškilmės Autorės nuotr.

LPKTS Šilalės skyriaus pirmininko Prano Gedmanto, šią vasarą iškeliauvusio į Amžinybę, pastangomis.

Šiomis dienomis Vytauto klasės draugė Irena Jogelienė su dukra Dalia organizavo talką. Tremtiniai Bronius Kučinskis, Zita Norgailienė, Dalia Jogelaitė, Algis Lučkauskas ir aš gražiai sutvarkėme paminklo aplin-

kartai, pakvietė pagerbti visus žuvusiuosius tylos minute.

Žuvusiojo partizano sesuo artimųjų vardu dėkojo visiems už gražiai pagerbtą brolio atminimą.

Paminklosaugininkė Aldona Gedvilienė padėkavo eilių, skambėjo dainos, skirtos Laisvės kovotojams.

Teresė ŪKSIENĖ

Estijos lietuvių vienybė

Per Vėlines kartu su LR ambasadoriumi A. Vinkumi ir karo atašė D. Baranausku aplankėme buvusio prieškarinio Lietuvos armijos karininko, Sibiro tremtinio ir Estijos lietuvių bendruomenės garbės nario Kazimiero Truškausko (1912-1995) kapą. Jis palaidotas 120 km į pietryčius nuo Talino, Tiuri miestelio kapinaitėse, kur 1998 m. buvo iš Lietuvos pargabentas ažuolinis koplytstulpis (skulptorius Dominykas Čiapas), bene vienintelis toks visoje Estijoje. Tai didžiausias mūsų bendruomenės turas ir pasididžiavimas. Kryžiuje išraižyta pavardė, sparnuoti angelai, kalavijas, Gedimino stulpai traukia artyn vietinius žmones, gerai žinančius, jog čia ilsisi jų buvęs kaimynas – žvejys ir medžiotojas, sodininkas, muzikantas, poetas Kazimieras.

Šį paminklą pašventinome spalio 18 d. Pagal LR krašto apsaugos ministerijos leitenanto komandą tądien garbės sargybon stojo Lietuvos armijos eiliniai. Antkapinį kryžių pašventino kunigas Ksavier Riera Opus Dei. Kalbėjo LR KAM sekretorius G. Sargailis, Jarvamaa seniūnas Th. Aasa, ELB pir-

mininkė R. Unt, Lietuvai pagražinti draugijos narys aktorius T. Vaisieta... Ceremonijoje dalyvavo LR ambasadorius R. Tonkūnas, karo atašė Latvijai, Estijai, Suomijai G. Bagdonas, Estijos Respublikos gynybos štabo viršila kpt. E. Paatsi su palyda, Tiuri mst. merė K. Iva, vietiniai žurnalistai ir lietuviai.

Per Vėlines pagerbiant K. Truškausko atminimą dalyvavo Talino ir Jarvamaa lietuviai, Tiuri mst. merė, kariškiai, žurnalistai, per 20 žmonių. Kalbos, pagarba, prisiminimai, gėlės, lietuviška vėliavėlė, malda ir giesmė... Miesto merė pakvietė pietauti į netoliese esančią Estijos turizmo sodybą, kurioje mūsų garbei buvo iškelta lietuviška vėliava. Naujos pažintys, padėka ir pagarba vieno likimo dviejų tautų atstovams praturtino rudeniškai vėsia dieną...

O Talino lietuviai Vėlinių rytą rinkosi į Šv. Petro ir Šv. Povilo bažnyčią, kur šv. Mišias lietuviškai aukėjo dominikonų vienuolis tėvas Vladimiras. Meldėmės už savo artimuosius Lietuvoje ir Estijos kapinėse palaidotus tautiečius.

Rasa UNT

Netekome dar vieno draugo

1928 m., kai Lietuva šventė savo Nepriklausomybės dešimtmetį, Mortos ir Povilo Kanišauskų šeimoje gimė trečias vaikas – Petras. Tėvai buvo stiprūs ūkininkai. Ūkyje netrūko darbo rankų ir jas pakeičiančios technikos.

Ir staiga viskas sugriuvo... Tuo metu Petras jau mokėsi Šiaulių progimnazijoje. Lietuvos jaunimas, išauklėtas atgimusios tautos dvasia, negalėjo susitaikyti su krašto okupacija ir stojo į nelygią kovą: Petras su mokslo draugais sukūrė pagrindinę organizaciją "Žalioji kolona". Leido laikraštėlį "Į Laisvę". Aiškino žmonėms priešų kėslus, kalbėjo apie kiekvieno lietuvių pareigą tėvynei.

1948 m. darbšti Kanišauskų šeima buvo ištremta į Sibirą. Petras iš Šiaulių pasitraukė į Joniškį, dirbo valstybiniame banke. Tais pačiais metais provokatoriaus buvo išduoti "Žaliosios kolonos" nariai. Atsivėrė pragaro vartai... Vėliau Petro laukė Vorkutos anglies baseinas – gilios, purvinam vandenyje skęstančios šachtos. Kanki-

Lapkričio 21 d. (penktadienį) maloniai kviečiame į renginius Marijampolėje, skirtus **Tauro apyg. partizanų kovoms atminti. 9 val.** registracija Marijampolės aps. viršininko administracijos II a. fojė (Vytauto g. 28). **10 val.** šv. Mišios Šv. Vincento Pauliečio bažnyčioje (Vytauto g. 31a.). **11 val.** mokslinė konferencija, skirta Tauro apyg. partizanų ir tremties muziejaus 10-mečiui paminėti. **13 val.** paminklo Tauro apyg. partizanams atidengimas ir šventinimas. **14 val.** Tauro apyg. partizanų ir tremties muziejaus atnaujintos ekspozicijos pristatymas (Vytauto g. 29). **15 val.** pokalbiai prie bendro stalo Marijampolės P.Kriauciūno viešojoje bibliotekoje (Vytauto g. 20).

Informacija tel. (8-343) 50754, (8-699) 11958.

Lapkričio 22 d. (šeštadienį) LPKTS Varėnos skyrius ir buvusių tremtinių ansamblis "Viltis" Varėnos kultūros centre (J.Basanavičiaus g. 2) minės **15 metų jubiliejų**. Pradžia - 14 val.

Kviečiame dalyvauti.

no nepraeinantis skausmas ir besikartojantis plaučių uždegimas... Po kelių operacijų pasisekė išprašyti dirbti šachtos transporto darbus. 1953 m. po Stalino mirties lageriuose išliepsnojo sukilimai. Nuošalyje neliko ir Petras.

1956 m. paleistas iš lagerio, nuvyko pas ištremtus tėvus – į Kvitoko gyv. Irkutsko sr. Vedė tremtinę Valeriją Sudentaitę.

1958 m. grįžo į Lietuvą. Iš

gražios gimtiosios sodybos buvo telikęs tuščias laukas. Tėvynė negalėjo priglauti sūnaus, kovojusio už jos laisvę. Teko išvykti į Latviją. Po poros metų nelegaliai apsigyveno Lietuvoje. Iki pensijos dirbo autojmonėje.

1992 m. P.Kanišauskas tapo LPKTS Klaipėdos skyriaus nariu. Aktyviai dalyvavo skyriaus veikloje, buvo tarybos narys, o pablogėjus sveikatai – seniūnas. 2002 m. suteiktas Laisvės kovų dalyvio statusas.

Išleido prisiminimų knygą "Likimai, kančios ir viltys", tačiau nebesuspėjo išleisti prisiminimų tęsinio. Iš Vorkutos šachtų parsivežta liga persekiojo visą gyvenimą. LPKTS Klaipėdos skyrius neteko doro ir labai reikalingo žmogaus. Su giliu netekties skausmu palydėjo buvę bendražygiai Petrą Kanišauską į paskutinę poilsio vietą – Joniškės kapines.

Nuoširdžiai užjaučiame velionio žmoną, sūnus ir visus artimuosius.

LPKTS Klaipėdos skyrius

Išleista nauja knyga "Lietuvių tautos priešistorinių amžių istorija" (I tomas). Joje pateikiama žinių apie lietuvių kalbos senumą ir atskleista daugybė kalboje glūdinčių dvasinių ypatybių. Knygą galima nusipirkti visuose Lietuvos knygynuose.

Atsiliepkite

Ieškau **Eugenijaus NOVIKOVO**, 1949 03 25 ištremto į Vesiolovkos k., B.Ulujaus r., Krasnojarsko kr. Po 6 metų mūsų šeima persikėlė gyventi į Novo Jalovkos k. ir nuo tada apie jų šeimą nieko nežinau. Rašyti **Emilijai Čepulytei-Lekštienei, Pavasario g. 3, Kuršėnai, Šiaulių r.** Skambinti tel. (8-41) 581712.

Atsiliepkite

Noriu sužinoti, kur dabar gyvena **Stėponas arba Vacys MOZŪROS**, kilę iš Molėtų rajono. Tremtyje gyveno Krasnojarsko sr. Kozulkos r. Pervomaiskojos MTS. Rašyti: **Justinui Kulevičiui, Valančiaus g. 23, Naujamiestis, Panevėžio r.** Arba skambinti tel. (8-45) 599729.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Kazimieras Dačiula 1923-2003

Gimė Pakruojo r., Daugšilių k. Baigė Linkuvos gimnaziją. 1944 m. įstojo į P.Plechavičiaus Vietinę rinktinę. Buvo pasiūstas į Marijampolės karo mokyklą. Tarnavo 321 batalione, 3 kuopoje. Vokiečiams likvidavus Vietinę rinktinę, grįžo į Šiaulius. Slapstėsi nuo vokiečių ir Raudonosios armijos. Suimtas ir nuveistas pagal 59 str. 5 metams. Kalėjo Vorkutoje. Grįžęs gyveno ir dirbo Šiauliuose. Nuo 1995 m. – LPKTS Šiaulių sk. narys. Nuo 1999 m. – LVRKS Šiaulių sk. narys.

Palaidotas Ginkūnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

**LPKTS Šiaulių skyrius
LVRKS Šiaulių skyrius**

Viktoras Andrusis 1933-2003

Gimė Kelmėje, tarnautojo šeimoje. 1948 m. su tėvais ir broliu ištremtas į Zimą, Irkutsko sr. Mokėsi Čeremkovo amatų mokykloje, vėliau dirbo miško pramonės darbus. 1957 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kelmėje. Dirbo Elektros tinkluose, Sviesto ir sūrių gamykloje. Vėliau iki pensijos – Kelmės trikotažo fabrike. Sukūrė šeimą, užaugino dvi dukras ir sūnų.

Palaidotas Kelmės kapinėse.

LPKTS Kelmės skyrius

Juozas Muliuolis 1928-2003

Gimė ir augo Mikyčių k., Lazdijų r. 1947 m. areštuotas, tačiau nesudarius bylos po pusmečio paleistas. 1948 05 22 su tėvais ištremtas į Krasnojarsko kr., Taštupo r., dirbo miškuose. Grįžo 1958 m., apsigyveno tėviškėje, dirbo kolūkyje. Vedė buvusią tremtinę, užaugino tris sūnus ir dvi dukras.

Palaidotas Šventežerio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vaikus, žmoną ir artimuosius.

LPKTS Lazdijų skyrius

Angelė Ruseckienė 1927-2003

Gimė Prienų r., Vižonių k. 1948 m. nuteista už partizanų rėmimą ir dalyvavimą jaunimo pasipriešinimo sovietų okupacijai veikloje. Kalėjo Karagandos, Spasko lageriuose iki 1959 m. Įgijusi pedagoginį išsilavinimą, dirbo Jonavoje mokytoja. Sukūrė šeimą su buv. politiniu kaliniu.

Amžinojo poilsio atgulė gimtinės kalnelyje.

Nuoširdžiai užjaučiame dukrą ir sūnų.

LPKTS Jonavos skyrius

Viktorija Vitkauskaitė 1910-2003

Gimė Vaišnėgalos k., Padubysio valsč., Šiaulių aps. 1948 05 22 su šeima ištremta į Irkutsko sr., Taišeto r., Kvitoko gyv. Dirbo miško darbus. Į Lietuvą grįžo 1957 05 23. Apsigyveno tėviškėje. Dirbo kolūkyje. Vėliau persikėlė į Šiaulius, pas sesers šeimą. Kiek sveikata leido, buvo stropi LPKTB Šiaulių sk. narė.

Palaidota Pakapės kapinaitėse.

LPKTB Šiaulių skyrius

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).